

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY

P U L S

Rymania

WEWNĘTRZNY BIULETYN INFORMACYJNY GMINY RYMAŃ

WRZESIEŃ NR 2/2025

DĘBICA, LESZCZYN, RYMAŃ, STARNIN, RZESZNIKOWO, KINOWO, JARKOWO, GORAWINO, DROZDOWO

W kolorach lata

Alina Kornecka

*Kto z nas nie lubi lata,
gdy świat cały wręcz tonie w kwiatach?
Przy drogach, w ogrodach, na łące
są ich kolorów tysiące.*

*Lato daje nam różne ziota,
które pachną przy kuchni, na stołach.
Czereśnie i wiśnie, truskawki
I wszelkich owoców dostatki.*

*Lato jest okresem wakacji,
by oderwać się od codziennej pracy,
ruszyć w podróż, nad jeziorem, na plaży
znowu odzyskać siły, znowu marzyć.*

*Latem w polach już złocą się kłosa,
plony ciężkiej pracy, wśród rosy
warczącym kombajnom się poddają
i pachnącym, smacznym chlebem nas witają.*

*Ale latem ludzie też w trudach się męczą,
Im składamy wdzięczność największą,
uśmiechają się przy swojej pracy,
Latem bardziej nam z uśmiechem do twarzy.*

*Chyba wszyscy jednak lato lubimy,
dzięki niemu mamy zimną witaminę.
Blask ogniska, miłość, przygoda
Lato- cudny podarunek Pana Boga.*

TEGOROCZNE ŻNIWA DOBIEGŁY KOŃCA

Rolnicy w pocie czoła zbierali plony ziemi. Czy ten rok okazał się dla nich udany? Niestety – kapryśna pogoda nie oszczędziła upraw, a jej skutki odbijają się przede wszystkim na jakości zbóż. Rolnicy przewidują, że już wkrótce zauważymy to w sklepach.

Problemem – jak co roku – była pogoda. Gdy nie dokuczała susza, to pojawiał się uciążliwy deszcz. W naszym regionie na początku sezonu panował deficyt opadów, zwłaszcza w kluczowym okresie wzrostu zbóż. Czerwiec i początek lipca nie przyniosły poprawy, a późniejsze deszcze dodatkowo skomplikowały sytuację. Właśnie dlatego wielu rolników określa tegoroczne żniwa jako „szarpane”.

Mimo trudności, zboża zostały zebrane. Rolnicy wykorzystywali każdą możliwą chwilę, by wjechać kombajnem na pole. Wiedzą, że aby uzyskać dobrą cenę w skupie, zboże musi spełniać określone normy – przede wszystkim musi być suche. Dlatego nawet 15 sierpnia w wielu miejscach naszego powiatu kombajny wciąż pracowały na pełnych obrotach.

Przed rolnikami teraz wykopki i zbiory kukurydzy. Rozpoczyna się również siew zbóż ozimych na przyszły sezon.

Dziękujemy Wam, Rolnicy, za Waszą ciężką, codzienną pracę.

Życzymy Wam lepszej pogody, udanych zbiorów i wyższych cen w skupach w przyszłym roku. Szanujemy Wasz trud, bo to dzięki niemu możemy cieszyć się smakiem pysznego, polskiego chleba.

W.D.

INWESTYCJE ZAKOŃCZONE W KWIETNIU 2025 ROKU W RAMACH POZYSKANYCH ŚRODKÓW ZEWNĘTRZNYCH

W kwietniu br. zakończono i odebrano zadania inwestycyjne na które Gmina Rymań uzyskała dofinansowanie z Rządowego Funduszu Polski Ład: Programu Inwestycji Strategicznych. Zrealizowano następujące inwestycje drogowe:

1. „Przebudowa drogi w Rzesznikowie” – Edycja 6PGR/2023/872/PolskiŁad

Roboty drogowe rozpoczęto w III kwartale 2024 r. a ukończono w kwietniu 2025 r.

W ramach zadania inwestycyjnego dokonano odwodnienia drogi gminnej, przebudowano 1000 mb drogi brukowej – wykonując nową nawierzchnię z kostki betonowej. Wykonano także nowe chodniki z kostki betonowej.

Wartość inwestycji wyniosła: **4.518.318,39 zł**

Środki w wysokości: **4.427.952,02 zł** zostały pozyskane z Rządowego Funduszu Polski Ład: Programu Inwestycji Strategicznych, co stanowi 98 % ostatecznej wartości inwestycji będącej przedmiotem dofinansowania.

Pozostała część funduszy w wysokości: **90.366,37 zł** pochodziła ze środków własnych Gminy Rymań, co stanowi 2% ostatecznej wartości inwestycji będącej przedmiotem dofinansowania.

Prace drogowe w Rzesznikowie wykonała firma: Przedsiębiorstwo Budowlano - Usługowe DYNAMIC-BUD Radosław Krzywiński, ul. Wenedów 5/2, 75-847 Koszalin

2. „Poprawa infrastruktury drogowej w Gminie Rymań” w miejscowościach Dębica, Jarkowo, Kinowo w Gminie Rymań – Edycja 8/2023/1862/PolskiŁad

Roboty drogowe rozpoczęto w III kwartale 2024 r. a ukończono w kwietniu 2025 r.

W miejscowości Kinowo przebudowano drogi gruntowe o długości 897 mb wykonując nową nawierzchnię z kostki betonowej. Wykonano także nowe drogi o długości 85 mb. Ponadto, w ramach zadania zainstalowano 12 lamp solarnych. W miejscowości Jarkowo przebudowano drogi z płyt betonowych o długości 224 mb wykonując nową nawierzchnię z kostki betonowej. Wykonano również nowe chodniki. W miejscowości Dębica wykonano nową nawierzchnię jezdni z kostki betonowej. Wybudowano także nowe chodniki z kostki betonowej. Łącznie przebudowano 576 mb dróg gruntowych i brukowych. Ponadto, w Dębicy zainstalowano 14 lamp solarnych.

Wykonano oznakowanie pionowe i poziome. Zainstalowano znaki drogowe.

Wartość inwestycji wyniosła: **6.904.611,96 zł**

Środki w wysokości: **6.559.381,36 zł** zostały pozyskane z Rządowego Funduszu Polski Ład: Programu Inwestycji Strategicznych, co stanowi 95 % ostatecznej wartości inwestycji będącej przedmiotem dofinansowania.

Pozostała część funduszy w wysokości: **345.230,60 zł** pochodziła ze środków własnych Gminy Rymań, co stanowi 5% ostatecznej wartości inwestycji będącej przedmiotem dofinansowania.

Prace drogowe w Dębicy, Jarkowie i Kinowie wykonała firma: Zakład Robót Inżynieryjnych i Wodno-Melioracyjnych Andrzej Zakrzewski, ul. Rubinowa 7, 78-100 Kołobrzeg. Przebudowa dróg w miejscowościach: Rzesznikowo, Jarkowo, Kinowo, Dębica w Gminie Rymań przyczyniła się do poprawy

bezpieczeństwa i jakości ruchu drogowego. W ramach inwestycji przebudowano drogi z zastosowaniem środków uspokojenia ruchu drogowego w formie: drogowych znaków ograniczenia prędkości, znaków ostrzegawczych, wyniesionych skrzyżowań oraz progów zwalniających. Dzięki tym działaniom można zarządzać prędkością, ponieważ kierowcy zmniejszają prędkość i zachowują bezpieczeństwo na drodze.

Realizacja wskazanych zadań poprawiła standardy spójności istniejącej sieci dróg publicznych. Przebudowane drogi umożliwiają i ułatwiają dojazd mieszkańców, a przede wszystkim dojazd dzieci i młodzieży do szkół. Wybudowane chodniki znacząco poprawiły komfort i bezpieczeństwo mieszkańców. Drogi przyczyniły się do poprawy dostępności mieszkańców m.in. do obiektów kultury, opieki zdrowotnej, szkół, a także miejsc pracy. Inwestycje drogowe mają kluczowe znaczenie dla bezpieczeństwa mieszkańców Gminy Rymań, przyspieszając dojazd służb takich jak Państwowa Straż Pożarna, Policja, Pogotowie ratunkowe, Pogotowie gazowe.

Reasumując, przebudowa dróg poprawiła bezpieczeństwo ruchu drogowego przy jednoczesnym zmniejszeniu kosztów eksploatacji i bez konieczności dokonywania regularnych napraw utrzymaniowych, poprawiła dostępność czasową oraz stan infrastruktury drogowej wykorzystywanej na potrzeby transportu zbiorowego.

Dodatkowo należy podkreślić, iż poprawa standardu dróg oraz płynności ruchu przyczyniła się do zmniejszenia zużycia paliwa przez środki transportowe, co wpłynie na zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych, a tym samym przyczyni się do ochrony środowiska.

W.D.

POSILEK
W SZKOLE I W DOMU

Program
„Posilek w szkole i w domu”
na lata 2024-2028

Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rymaniu przypomina rodzicom dzieci i uczniów uczęszczających do przedszkoli i szkół o możliwości złożenia wniosków:

- o przyznanie pomocy społecznej w formie posiłków

Wszelkich informacji dotyczących możliwości uzyskania w/w pomocy udzielają pracownicy socjalni GOPS. Druki wniosków dostępne są w siedzibie GOPS oraz na stronie internetowej GOPS Rymań. Zapraszamy

UWAGA!!

Nowy okres wnioskodawczy 2018/2019

DOBRY
START
300 dla rodziny

RODZINA
500+

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rymaniu przypomina, że **od dnia 01.08.2025 r.** można już składać wnioski:

- ustalenie prawa do zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłku rodzinnego na okres zasiłkowy od 1 listopada 2025r. do 31 października 2026 r.
- ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego na okres zasiłkowy od 1 października 2025r. do 30 września 2026r.

II LETNI FESTIWAL TAŃCA W RYMANIU

Z ogromną radością i wdzięcznością dziękujemy wszystkim, którzy tak licznie przybyli na II Letni Festiwal Tańca o Puchar Wójta Gminy Rymaniu, który odbył się 7 czerwca 2025 roku w Hali Widowiskowo-Sportowej w Rymaniu.

Serdeczne podziękowania kierujemy do wszystkich, którzy przyczynili się do realizacji tego wyjątkowego wydarzenia – sponsorów, sędziów, Pań czuwających nad prawidłowym rozliczeniem not, strażaków zabezpieczających teren Festiwalu, ekipy odpowiedzialnej za oprawę muzyczną, pracowników Szkoły Podstawowej w Rymaniu oraz Gminnego Ośrodka Kultury, prowadzących: Pani Agnieszki oraz Pana Łukasza, a także Pań działających przy gastronomii.

Z całego serca gratulujemy wszystkim tancerzom, którzy zaprezentowali swoje umiejętności na naszym parkiecie – oraz ich trenerom, którzy przygotowali ich do występów.

Już dziś zapraszamy na kolejną edycję Festiwalu – do zobaczenia w przyszłym roku!

Hubert Cienkusz

SŁODKA POMOC – KIERMASZ CHARYTATYWNY DLA PAŃSTWA KRÓL

Spółeczność szkolna po raz kolejny pokazała, że potrafi się zjednoczyć w słusznej sprawie. Zorganizowano kiermasz charytatywny na rzecz Państwa Król – rodziny znajdującej się w trudnej sytuacji życiowej. Wydarzenie cieszyło się dużym zainteresowaniem i wsparciem ze strony mieszkańców.

Na stołach królowały domowe wypieki – ciasta, babeczki, ciasteczka – przygotowane przez uczniów, rodziców i nauczycieli. Dochód ze

sprzedaży słodkości zostanie w całości przekazany rodzinie Król.

Organizatorzy z wdzięcznością podkreślają ogromne zaangażowanie całej społeczności.

„To wzruszające, jak wiele osób odpowiedziało na nasz apel. Pokazaliśmy, że w trudnych chwilach potrafimy być razem i nieść pomoc”.

Serdecznie dziękujemy wszystkim, którzy upiekli, kupili lub wsparli kiermasz w inny sposób. Dzięki Wam to wydarzenie stało się pięknym świadectwem empatii, życzliwości i solidarności.

Agnieszka Jordan

MAJÓWKA W RYMANIU – DZIEŃ PEŁEN RADOŚCI I WSPÓLNEJ ZABAWY

Tegoroczna majówka odbyła się na stadionie w Rymaniu i została zorganizowana przez Panią Sołtys Edytę Dąbrowską wraz z Radą Sołecką. Organizatorzy zadbali o mnóstwo atrakcji, szczególnie dla najmłodszych uczestników.

Na dzieci czekały kolorowe dmuchańce, zabawy z animatorką, malowanie twarzy oraz przejażdżki bryczką. Nie zabrakło również pysznych, domowych wypieków oraz wspólnego grillowania, które przyciągnęło zarówno dzieci, jak i dorosłych.

Gościliśmy także przedstawicieli Nadleśnictwa Gościno, którzy przygotowali specjalne stoisko edukacyjne promujące wiedzę o przyrodzie. Ich obecność była wspaniałym uzupełnieniem wydarzenia i cieszyła się dużym zainteresowaniem.

Zabawa była znakomita – uśmiechy nie znikają z twarzy dzieci, a dorośli bawili się równie dobrze. Atmosfera była pełna radości, wspólnoty i dobrej energii.

Serdecznie dziękujemy wszystkim osobom zaangażowanym w przygotowanie tego wyjątkowego dnia: za pieczenie przepysznych ciast, przygotowanie grilla, organizację sprzętu i transportu oraz wszelką pomoc przy realizacji majówki.

Podziękowania kierujemy do naszych strażaków z Ochotniczej Straży Pożarnej w Rymaniu – Wasze zaangażowanie i wsparcie są nieocenione!

Dzięki Wam wszystkim ten dzień był naprawdę wyjątkowy!

Edyta Dąbrowska

DZIEŃ MAMY I TATY

Rodzice to jedni z najważniejszych osób w naszym życiu, dlatego Gminny Ośrodek Kultury i Biblioteka w Rymaniu przy wsparciu uczniów naszej szkoły, postanowili uhonorować ich w szczególny sposób. W środowy wieczór 28 maja nasze kochane Mamusie i kochani Tatusiowie mogli zrelaksować się przy słodkim poczęstunku, przysłuchując się koncertowi przygotowanemu właśnie z tej okazji. Zaśpiewała dla nich Jola Tubielewicz, która swoimi cudownymi piosenkami wywołała wiele wzruszeń. Natomiast utalentowani uczniowie, nasze pierwszaki wspierane przez czwartoklasistów pod kierownictwem wychowawczyń, przygotowały zabawny program artystyczny zawierający wiele komicznych scenek, piosenek i wierszyków.

Niezapomniany spektakl pełen muzyki i tańca zaprezentowały dziewczęta z grupy tanecznej „Pasja”. Wszystkim serdecznie dziękujemy za wspólne świętowanie i zapraszamy za rok.

Hubert Cienkus

KRÓLEWSKI PIKNIK HISTORYCZNY W RYMANIU – TYSIĄC LAT HISTORII W SERCU POMORZA

14 czerwca 2025 roku mieszkańcy Rymania oraz licznie przybyli goście przenieśli się do czasów pierwszych Piastów, by wspólnie uczcić Tysiąclecie Koronacji Bolesława Chrobrego. Wszystko za sprawą wyjątkowego wydarzenia – Królewskiego Pikniku Historycznego, który zorganizowało Stowarzyszenie Historyczne Dębosz. Współorganizatorem była Szkoła Podstawowa w Rymaniu oraz Gminny Ośrodek Kultury. Całość wydarzenia stanowiła nie tylko formę wspólnej zabawy, ale przede wszystkim żywą lekcję historii.

Uroczystości rozpoczęły się od konkursu historycznego dla uczniów szkół podstawowych pt. „Początki państwa polskiego”. Wzięli w nim udział uczniowie aż z ośmiu placówek, którzy z wielkim zaangażowaniem mierzyli się z pytaniami dotyczącymi wczesnośredniowiecznej historii Polski. Miejsce pierwsze zajęła szkoła z Brojc, drugie z Dygowa a trzecie z Charzyna. Pozostałe miejsca przypadły szkołom z Dargostawia, Siemyśla, Gościna, Rymania i Robunia. Gratulujemy uczestnikom ogromnej wiedzy i zapraszamy do nas już za rok. Konkurs przygotowała i przeprowadziła pani Anna Milke, nauczycielka historii ze Szkoły Podstawowej w Rymaniu.

Po zakończeniu konkursu rozpoczął się główny program pikniku, który przyciągnął tłumy zainteresowanych – dzieci, młodzież, całe rodziny. Na przygotowanych stanowiskach można było zapoznać się z dawnym rzemiosłem i poczuć ducha epoki Piastów. Uczestnicy mogli samodzielnie formować naczynia z gliny, skosztować pieczonych podpłomyków, wędzonych mięs i ryb. Można było poznać zastosowanie ziół w lecznictwie i w kuchni, a także przygotowywać proste maści i napary. Każdy mógł popробować pisać gęsim piórem, odcisnąć pieczęć i wykonać własne przypinki. Autentyczne żarna pozwalały zamienić pszenicę i żyto w mąkę, dając dzieciom niepowtarzalną doświadczenie z pracy dawnych Słowian. Warsztaty bursztyniarskie umożliwiały poznanie technik obróbki bursztynu oraz wykonanie własnego drobnego amuletu. Na pikniku była niepowtarzalną okazją wybicia własnej monety o nominale 1 dębosza.

Piknik był także okazją do aktywnego spędzenia czasu. Dla dzieci i młodzieży przygotowano gry terenowe, strzelanie z łuku, konkursy sprawnościowe oraz pokazy walk wojów. W rekonstrukcjach bitew i scen bojowych brali udział profesjonalni odtwórcy z Grupy Belhird z Białogardu, którzy nie tylko prezentowali uzbrojenie i taktyki, ale również chętnie odpowiadali na pytania i pozwalali obejrzeć repliki broni z bliska.

Nie zabrakło również możliwości przymierzenia średniowiecznych strojów wojów, co cieszyło się szczególnym zainteresowaniem najmłodszych – dzieci chętnie pozowały do zdjęć z mieczem i tarczą w dłoni.

Główną atrakcją dnia była inscenizacja koronacji Bolesława Chrobrego, przygotowana przez uczniów Szkoły Podstawowej w Rymaniu. W rolę pierwszego króla Polski wcielił się z godnością i powagą Tadeusz Dach, który wzbudził podziw widowni. Uroczystość koronacyjna została wzbogacona o występ Chóru Kombatant z Kołobrzegu, którego śpiewy podniosły rangę wydarzenia i nadały mu charakter niemal sakralny. Widzowie mogli poczuć się jak na dworze królewskim w Gnieźnie – z udziałem dostojników, rycerzy i biskupa.

Wydarzenie swoją obecnością uświetnił Wicestarosta Powiatu Kołobrzeg, pan Jacek Kuś, który wyraził uznanie dla organizatorów oraz podkreślił znaczenie takich wydarzeń dla edukacji i integracji lokalnej społeczności.

W czasie pikniku ogłoszono także wyniki konkursu plastycznego pt. „Koronacja I Króla Polski”. Dzieci wykazały się wielką pomysłowością i znajomością tematu, tworząc barwne i bogate w szczegóły prace, które zostały nagrodzone upominkami oraz dyplomami. Stowarzyszenie Historyczne Dębosz składa serdeczne podziękowanie za pomoc i wsparcie w realizacji pikniku Mirosławowi Terleckiemu Wójtowi Gminy Rymań Gminnemu Ośrodkowi Kultury w Rymaniu, Radzie Rodziców, Szkole Podstawowej w Rymaniu.

Dziękujemy, że byli z nami: Towarzystwo Przyjaciół Muzeum Oręża Polskiego z Kołobrzegu, Chór Kombatant z Kołobrzegu, Grupa Rekonstrukcji Historycznych Belhird z Białogardu, Galeria pod Strzechą, Gandelinka Park Kędrzyno, Pasięka Miody Jana, Jarosław Dach. Dzięki wspólnemu wysiłkowi udało się stworzyć wydarzenie, które nie tylko przybliżyło historię, ale też zintegrowało lokalną społeczność i dostarczyło wielu niezapomnianych wrażeń.

SH Dębosz

SPOTKANIE AUTORSKIE Z AGNIESZKĄ CUBAŁĄ W RYMANIU

W środę, 13 sierpnia 2025 roku, w Gminnym Ośrodku Kultury w Rymaniu odbyło się wyjątkowe spotkanie autorskie z Agnieszką Cubałą – pisarką i autorką wielu książek poświęconych Powstaniu Warszawskiemu.

Podczas spotkania pani Agnieszka opowiedziała o swojej drodze pisarskiej, o tym, jak zrodziła się jej pasja do historii i dlaczego postanowiła utrwalać wspomnienia uczestników Powstania Warszawskiego. Przybliżyła również kulisy powstawania swoich książek, zwracając szczególną uwagę na świadectwa osób, które przeżyły dramatyczne dni 1944 roku. Jak podkreślała, to właśnie te osobiste relacje – często wzruszające, ale też pełne nadziei i hartu ducha – są najcenniejszym źródłem wiedzy o tamtym czasie.

Spotkanie miało niezwykle ciepłą i serdeczną atmosferę. Mieszkańcy gminy chętnie zadawali pytania, dzielili się własnymi refleksjami i wspomnieniami przekazywanymi przez bliskich. Po części oficjalnej przyszedł czas na indywidualne rozmowy z autorką oraz podpisywanie książek. Uczestnicy ustawiali się w długiej kolejce, a na twarzach wielu osób można było dostrzec wzruszenie i dumę z możliwości spotkania z tak cenioną pisarką.

Po zakończonym spotkaniu wraz z autorką odwiedziliśmy Regionalną Izbę Muzealną. Pani Agnieszka z dużym zainteresowaniem obejrzała zgromadzone eksponaty, dokumenty i pamiątki historyczne, a na zakończenie wpisała się do muzealnej kroniki, pozostawiając serdeczne słowa dla mieszkańców i organizatorów.

Był to wieczór pełen historii, wspomnień i emocji, który na długo pozostanie w pamięci uczestników. Spotkanie z Agnieszką Cubałą po raz kolejny pokazało, że pamięć o Powstaniu Warszawskim jest wciąż żywa, a świadectwa tamtych dni wciąż budzą w nas refleksję i wdzięczność wobec bohaterów.

SH Dębosz

REGIONALNA IZBA MUZEALNA W RYMANIU – SKARBNIKA LOKALNEJ HISTORII

Regionalna Izba Muzealna w Rymaniu to miejsce wyjątkowe, w którym historia regionu ożywa dzięki tysiącom zgromadzonych eksponatów.

Jej początki sięgają roku dwutysięcznego, gdy pasja i zaangażowanie jednego z nauczycieli historii, Ireneusza Piecyka, stały się impulsem do stworzenia przestrzeni, w której pamięć o przeszłości mogła być przechowywana i pielęgnowana. To właśnie on, zafascynowany dziejami ziemi rymańskiej, zaczął gromadzić pierwsze przedmioty – najpierw skromnie, na zapleczu szkolnej klasy z pomocą uczniów którzy zaczęli przynosić rodzinne pamiątki.

Oficjalne otwarcie pierwszej sali Regionalnej Izby Muzealnej nastąpiło w 2016 roku. Od tego czasu placówka stopniowo się rozrastała, zyskując coraz większe uznanie wśród mieszkańców oraz gości odwiedzających gminę. Trzy lata później, w 2019 roku, otwarto drugą salę, co pozwoliło na lepsze wyeksponowanie stale powiększającej się kolekcji.

Dziś Izba Muzealna w Rymaniu może poszczycić się imponującym zbiorem ponad 2000 eksponatów. To przedmioty codziennego użytku, sprzęty gospodarskie, narzędzia rzemieślnicze, fotografie, dokumenty i pamiątki rodzinne – wszystkie mają wspólny mianownik: są świadectwem życia ludzi tego regionu. Dzięki nim odwiedzający mogą zobaczyć, jak wyglądała praca, nauka i codzienność dawnych pokoleń.

Regionalna Izba Muzealna w Rymaniu to nie tylko miejsce przechowywania przedmiotów, ale również centrum edukacyjne i kulturowe. Organizowane są tu spotkania, lekcje muzealne i wydarzenia tematyczne, które przyciągają zarówno dzieci i młodzież, jak i dorosłych pasjonatów historii.

Historia tego miejsca pokazuje, jak wielką moc ma wspólna inicjatywa i jak wiele można osiągnąć dzięki pasji jednostki i zaangażowaniu lokalnej społeczności. Izba w Rymaniu to przykład tego, że pamięć o przeszłości można zachować i przekazać dalej – nie w podręcznikach, lecz w prawdziwych, dotykalnych świadectwach dawnych czasów. Twórcy i opiekunowie Izby zachęcają, by nie wyrzucać starych pamiątek i przedmiotów, lecz przekazywać je do muzeum. Dzięki temu mogą one ocaleć i służyć kolejnym pokoleniom jako świadectwo przeszłości.

Izba otwarta jest dla zwiedzających w każdą niedzielę w godzinach od 16.00 do 18.00. To doskonała okazja, by nie tylko zobaczyć zgromadzone eksponaty, ale też porozmawiać z opiekunami placówki i włączyć się w dzieło wspólnego pielęgnowania lokalnej historii.

SH DĘBOSZ

Z ŻYCIA SZKOŁY W GORAWINIE

W naszej szkole, w klasach I–III, realizowany jest program „Ratujemy i uczymy ratować”. Podczas zajęć dzieci poznają numery alarmowe, uczą się, jak wezwać pomoc, jak sprawdzić, czy osoba poszkodowana oddycha, oraz jak ułożyć ją w pozycji bocznej ustalonej. Ćwiczą również oddechy ratownicze i masaż serca na fantomach.

Program „Ratujemy i uczymy ratować” został stworzony z inicjatywy Fundacji WOŚP.

Wszyscy uczniowie klasy III uczestniczyli w programie, co zostało odnotowane na ich świadectwach szkolnych w rubryce „Szczególne osiągnięcia”. Najlepsi z nich otrzymali specjalny hologram WOŚP, potwierdzający zdobyte umiejętności.

To ważna lekcja, która może kiedyś uratować życie!

Uczniowie naszej szkoły, uczestniczący w zajęciach edukacyjnych realizowanych w ramach projektu „Kompetencje na start w Gorawinie”, dnia 18 czerwca przenieśli zaproszonych gości do niezwykłej krainy baśni — pełnej magii, wzruszeń i humoru. Wszystko to za sprawą niezapomnianego spektaklu pt. „Kopciuszek”.

Przedstawienie było owocem wielomiesięcznej pracy. Dzieci z ogromnym zaangażowaniem przygotowywały się do występu: ćwiczyły swoje role, choreografie oraz piosenki. Efekty ich wysiłku zostały docenione przez publiczność, która z zachwytem śledziła brawurową grę młodych aktorów.

Dowcipne dialogi wywoływały uśmiechy, a wzruszające sceny chwytały za serce. Gromkie brawa oraz słodkie sakiewki wręczone przez Panią Dyrektorkę były dla dzieci najpiękniejszą nagrodą za trud włożony w przygotowanie spektaklu.

Na scenie podziwiać mogliśmy świetną obsadę: Kopciuszek - Barbara Białas, Macocha - Oliwia Kubiak, Kasięńka - Zofia Dach, Haneczka - Antonina Kosior, Herold - Igor Durzyński, Wróżka - sąsiadka - Amelia Rejman, Ochmistrz - Brajan Durzyński, Król - Gabriel Celiński, Królowa - Alicja Ryszczuk, Królewicz - Szymon Kosior.

Wycieczka klas I – III do Trzęsacza i Niechorza w ramach projektu „Kompetencje na start w Gorawinie”

W dniu 17 czerwca uczniowie klas I–III, w ramach projektu „Kompetencje na start w Gorawinie”, wyruszyli na wycieczkę nad morze, której głównymi punktami były Trzęsacz, przejazd kolejką wąskotorową do Niechorza oraz zwiedzanie tego malowniczego miasteczka.

Przyjazd do Trzęsacza rozpoczął się od spaceru po platformie widokowej, z której podziwiali wspaniałe widoki na Morze Bałtyckie, nabrzeże klifowe i ruiny słynnego kościoła, który od lat stanowi symbol tego nadmorskiego kurortu.

Następnie skierowali się do Muzeum Multimedialnego, które jest nowoczesnym centrum edukacyjnym. Na miejscu oglądali wirtualną rekonstrukcję słynnego kościoła, interaktywne mapy pokazujące zmiany linii brzegowej na przestrzeni wieków, prezentacje multimedialne opowiadające o legendach związanych z Trzęsaczem i sekcję poświęconą ochronie środowiska i procesom erozji wybrzeża.

Po zwiedzaniu Trzęsacza i kupieniu pamiątek uczniowie udali się na przejażdżkę kolejką wąskotorową do Niechorza. Podróż koleją trwała około 30 minut, podczas której można było podziwiać malownicze pejzaże wybrzeża, lasy i pola uprawne. Kolejka wąskotorowa to nie tylko środek transportu, ale także atrakcja sama w sobie, pozwalająca poczuć klimat dawnych czasów i zobaczyć okolicę z niecodziennej perspektywy.

Po przyjeździe do Niechorza, zwiedzając malownicze uliczki i podziwiając piękne okoliczne krajobrazy, dzieci rozkoszowały się smakami lodów i orzeźwiały chłodnymi smoothie. Spacer zakończył się zwiedzaniem słynnej latarni morskiej, która jest jednym z symboli miasta.

Wycieczka była pełna atrakcji i dostarczyła uczestnikom wielu niezapomnianych wrażeń. Zwiedzanie Trzęsacza i Niechorza pozwoliło na poznanie bogatej historii i piękna tego regionu, a przejażdżka kolejką wąskotorową była dodatkową atrakcją, która wzbudziła entuzjazm wśród dzieci. Tego typu wycieczki są doskonałą formą nauki i spędzania wolnego czasu na łonie natury.

POROZMAWIAJMY O ZDROWIU I NOWYCH ZAGROŻENIACH

Edukacyjne spotkanie z przedstawicielką Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej

W ramach realizacji programu „Porozmawiajmy o zdrowiu i nowych zagrożeniach” naszą szkołę odwiedziła pani Elżbieta Kotus – przedstawicielka Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej. Spotkanie miało charakter edukacyjny i było skierowane głównie do uczniów klasy 4a i 5a.

Pani Elżbieta Kotus w ciekawy i przystępny sposób opowiedziała młodzieży o podstawowych zagrożeniach, jakie czyhają na ich w życiu codziennym.

W pierwszej części spotkania uczniowie mieli okazję założyć specjalne „alco-gogle”, które symulują zaburzenia koordynacji i percepcji po spożyciu alkoholu.

Dzięki temu doświadczeniu mogli na własnej skórze przekonać się, jak niebezpieczne może być podejmowanie jakichkolwiek działań pod wpływem alkoholu.

Prelegentka skupiła się także na szeroko pojętej tematyce uzależnień, w szczególności omawiając problem dopalaczy oraz palenia tytoniu. W prosty i obrazowy sposób wyjaśniła uczniom, czym są papierosy, jak działają na organizm oraz jakie poważne konsekwencje zdrowotne niesie za sobą ich palenie — zarówno papierosów tradycyjnych, jak i elektronicznych.

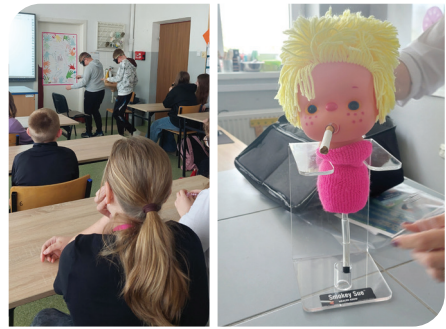
W trakcie prelekcji zaprezentowała specjalną lalkę edukacyjną oraz zestaw fiolek, w których można było zobaczyć przykłady zanieczyszczenia organizmu substancjami zawartymi w dymie papierosowym. Pokaz ten wzbudził wśród uczniów duże zainteresowanie i był dla nich bardzo wymownym sygnałem, jak poważne szkody wyrządza palenie tytoniu.

Druga część spotkania poświęcona była problematyce okresu dojrzewania u dziewcząt w fazie adolescencji. Pani Elżbieta Kotus omówiła zmiany fizjologiczne zachodzące w organizmach młodych ludzi oraz towarzyszące im wyzwania emocjonalne i społeczne. Szczególną uwagę zwrócono na kwestie związane z menstruacją, dbaniem o zdrowie psychiczne, radzeniem sobie z emocjami.

W związku z obchodzonym w dniach 27 kwietnia – 3 maja Europejskim Tygodniem Szczepień, pani Kotus przekazała uczestnikom spotkania ulotki informacyjne dotyczące szczepień ochronnych. Materiały te mają na celu zwiększenie świadomości uczniów na temat znaczenia szczepień w zapobieganiu chorobom zakaźnym oraz promowanie odpowiedzialnych postaw prozdrowotnych.

Dodatkowo, otrzymaliśmy broszury zawierające informacje o miejscach, gdzie można uzyskać pomoc w przypadku problemów związanych z uzależnieniami, takimi jak dopalacze czy alkohol. Ulotki te zawierały dane kontaktowe do instytucji i organizacji oferujących wsparcie oraz porady w zakresie profilaktyki i leczenia uzależnień.

Agnieszka Jordan

TYDZIEŃ BEZPIECZEŃSTWA W SZKOLE – EDUKACJA, PROFILAKTYKA I INTEGRACJA

W ostatnich dniach nasza szkoła zrealizowała bogaty program w ramach **Tygodnia Bezpieczeństwa**, którego celem było promowanie postaw prospołecznych, przeciwdziałanie przemocy oraz budowanie świadomości na temat zagrożeń współczesnego świata. Wydarzenia skierowane były do całej społeczności szkolnej – uczniów, nauczycieli oraz rodziców.

Pierwsze działania odbyły się **w poniedziałek**, kiedy to przeprowadzono **warsztaty profilaktyczne** dla klas młodszych i starszych. Uczniowie klasy III uczestniczyli w zajęciach zatytułowanych „Cukierki”, które poruszały temat profilaktyki uzależnień. Natomiast klasa V wzięła udział w warsztatach pod hasłem „Debaty”, ucząc się odpowiedzialności i właściwego podejmowania decyzji.

W środę na szkolnej scenie zaprezentowano **miniformy teatralne** przygotowane przez uczniów klas I i VIII. Tematem występów było przeciwdziałanie agresji słownej i emocjonalnej. Dzieci i młodzież przygotowały krótkie scenki, wierszyki, rymowanki oraz piosenki, w których w kreatywny sposób wyraziły ważne wartości: szacunek, empatię i tolerancję.

Czwartek obfitował w różnorodne działania edukacyjne i integracyjne. Uczniowie klasy VII wzięli udział w warsztatach pt. „Zapłątani w sieci”, poświęconych zagrożeniom płynącym z nieodpowiedzialnego korzystania z Internetu i mediów społecznościowych. Nauczyciele uczestniczyli w zajęciach zatytułowanych „Mosty zamiast murów”, dotyczących budowania pozytywnych relacji w środowisku szkolnym. Dla rodziców przygotowano warsztaty „Pozwól dziecku marzyć”, w których poruszono temat wspierania dzieci w rozwijaniu pasji i zainteresowań.

W czwartek odbyło się również wyjątkowe **przedstawienie z okazji Dnia Matki**, przygotowane przez panie Erykę Musiał oraz Irenę Radoń. Na zakończenie dnia uczniowie wzięli udział w **teatrze profilaktycznym**, który odbył się w Gminnym Ośrodku Kultury w Rymaniu.

Zwieńczeniem całego tygodnia był obchodzony w piątek Dzień Dziecka – radosne wydarzenie pełne atrakcji, zabaw i wspólnego świętowania.

Organizacja Tygodnia Bezpieczeństwa była możliwa dzięki zaangażowaniu całego zespołu pedagogicznego oraz wsparciu rodziców. To wydarzenie pokazało, jak ważna jest współpraca w budowaniu szkoły, która uczy, wspiera i wychowuje w duchu wzajemnego szacunku i odpowiedzialności.

Agnieszka Jordan

POMAGAMY I UCZYMY SIĘ EMPATII – WIZYTA W SCHRONISKU SOS W BIAŁOGARDZIE

Uczniowie klas siódmych i ósmych z naszej szkoły odwiedzili Schronisko SOS w Białogardzie. Celem wizyty było nie tylko przekazanie zebranej przez młodzież karmy i akcesoriów dla psów, ale także rozwijanie postawy wrażliwości wobec zwierząt.

Podczas pobytu uczniowie mieli możliwość samodzielnie wybrać psa i wyprowadzić go na spacer. Było to niezwykle poruszające doświadczenie – wielu uczniów po raz pierwszy miało okazję tak blisko obcować z podopiecznymi schroniska.

Zwieńczeniem wizyty było wspólne ognisko, które przygotowali dla nas pracownicy schroniska. W miłej atmosferze piekliśmy kiełbaski, rozmawialiśmy i dzieliли się wrażeniami z dnia pełnego emocji.

To był wartościowy czas – pełen uśmiechu, refleksji i prawdziwego zaangażowania. Dziękujemy Schronisku SOS za serdeczne przyjęcie!

Agnieszka Jordan

ZAJĘCIA Z ZAKRESU BEZPIECZEŃSTWA

W dniach 7 i 8 kwietnia w Szkole Podstawowej w Rymaniu odbyły się niezwykle ciekawe i pouczające zajęcia z zakresu bezpieczeństwa, które poprowadzili funkcjonariusze Policji z Komisariatu Policji w Rymaniu.

Zajęcia odbywały się w dwóch turach. W poniedziałek spotkania odbyły się z uczniami klas 4–6, natomiast we wtorek z klasami 1–3 oraz z oddziałami przedszkolnymi. Tematem przewodnim była bezpieczna aktywność w lesie – zarówno podczas spacerów, jak i wypoczynku. Uczniowie dowiedzieli się, jak zachować się w przypadku spotkania z dzikim zwierzęciem, co robić, gdy się zgubią, jak rozpoznawać oznaczenia leśne oraz jak ważna jest troska o przyrodę i przestrzeganie zasad obowiązujących na terenach leśnych.

Funkcjonariusze przekazali wiedzę w sposób dostosowany do wieku dzieci, angażując uczniów w rozmowy i praktyczne przykłady.

Zajęcia cieszyły się dużym zainteresowaniem i były doskonałą okazją do budowania pozytywnych relacji z Policją.

Serdecznie dziękujemy funkcjonariuszom Policji z Komisariatu Policji w Rymaniu za zaangażowanie, profesjonalizm i poświęcony czas. Cieszymy się, że możemy liczyć na tak wartościową współpracę, która wspiera edukację i bezpieczeństwo naszych uczniów.

Z wyrazami wdzięczności – Agnieszka Jordan, Dyrekcja

Związek Miast i Gmin Dorzecza Parsęty zorganizował konkurs w ramach projektu „Poprawa jakości systemów selektywnego zbierania odpadów komunalnych na terenie Związku Miast i Gmin Dorzecza Parsęty”, dofinansowanego z Programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat i Środowisko 2021–2027 – Działanie FENX.01.04.

Celem konkursu było promowanie idei segregacji odpadów poprzez stworzenie najlepszego hasła promującego właściwe postępowanie z odpadami komunalnymi, które umieszczone zostaną na koszulkach i pojemnikach zakupionych w ramach w/w projektu.

Konkurs skierowany był do uczniów szkół podstawowych (w dwóch kategoriach wiekowych) oraz uczniów szkół ponadpodstawowych (jedna kategoria wiekowa). Wpłynęło ponad **150 zgłoszeń**, spośród których kapituła konkursu wyłoniła najlepsze prace.

Laureatką konkursu oraz wyróżnioną została Marta Borek – uczennica Szkoły Podstawowej w Rymaniu.

Serdecznie gratulujemy sukcesu i zaangażowania w działania na rzecz ochrony środowiska!

Na zwycięzców czekały atrakcyjne nagrody, m.in. hulajnogi elektryczne, konsole do gier, tablety, telefony oraz słuchawki bezprzewodowe.

MAJ I CZERWIEC POD ZNAKIEM OSP – ŚWIĘTO TRADYCJI, RYWALIZACJI I WSPÓLNOTY

Ostatnie tygodnie były dla naszych jednostek OSP czasem intensywnym, ale niezwykle satysfakcjonującym. W maju i czerwcu nasza gmina była gospodarzem trzech dużych wydarzeń strażackich – Powiatowe Obchody Dnia Strażaka OSP, gminne zawody sportowo - pożarnicze oraz Wojewódzkie Mistrzostwa drużyn MDP w zawodach sportowo – pożarniczych (CTIF). Potwierdza to tylko, że nasza lokalna społeczność nie tylko pielęgnuje strażacką tradycję w trakcie wydarzeń gminnych, ale potrafi być również gospodarzem wydarzeń szczebla wojewódzkiego w których angażuje się strażacką młodzież.

„Trójbój” strażacki zaczęliśmy od organizacji Powiatowych Obchodów Dnia Strażaka OSP w dniu 17 maja 2025 r. W wydarzeniu wzięły udział liczne delegacje z całego powiatu, a także przedstawiciele władz samorządowych, duchowieństwa i zaprzyjaźnionych instytucji. Po uroczystej mszy świętej nastąpił przemarsz pododdziałów oraz oficjalna część z wręczeniem odznaczeń i podziękowań dla zastużonych druhow. To był dzień pełen dumy, wzruszeń i strażackiej jedności – zarówno dla nas, organizatorów, jak i wszystkich uczestników. Kolejnym wydarzeniem były gminne zawody sportowo – pożarnicze w Rymaniu. Zawody sportowo-pożarnicze to doskonała okazja, by zobaczyć strażaków w akcji – zarówno tych dorosłych, jak i młodych członków Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych (MDP). Wydarzenie łączy w sobie elementy rywalizacji, sportu i edukacji, pokazując jednocześnie, jak wymagająca i odpowiedzialna jest praca strażaka. Druhowie podczas zawodów rywalizują w ćwiczeniach bojowych, sztafetach pożarniczych oraz zadaniach sprawnościowych, które odwzorowują realne sytuacje, z jakimi mogą się spotkać na co dzień. Dla MDP to nie tylko sportowa rywalizacja, ale także nauka pracy w zespole, dyscypliny i szybkiego podejmowania decyzji. Gminne zawody są także doskonałą okazją do integracji lokalnej społeczności. Wspierając młodych strażaków, mieszkańcy mają okazję poznać ich pasję i docenić trud, jaki wkładają w służbę bezpieczeństwa całej gminy. To wydarzenie, które pokazuje, że OSP to nie tylko gotowość do

akcji, ale także wspólnota, tradycja i aktywny udział w życiu lokalnym. Ostatnim wydarzeniem strażackim w naszej gminie były Wojewódzkie Zawody MDP (CTIF). Gmina Rymań była areną zmagani najlepszych drużyn z całego województwa zachodniopomorskiego. Formuła CTIF to międzynarodowy system zawodów strażackich, który pozwala młodzieżowym drużynom pożarniczym sprawdzić swoje umiejętności w warunkach zbliżonych do prawdziwych akcji. Zawody w tym systemie wymagają precyzji, szybkości i ścisłej współpracy całego zespołu. Zmagania młodych strażaków, zarówno w ćwiczeniach bojowych, jak i w sztafecie pożarniczej, pokazały wysoki poziom przygotowania i ogromne zaangażowanie. Nasza gmina może być dumna – zarówno z organizacji zawodów, jak i z postawy naszych młodych reprezentantów.

Dziękujemy wszystkim Druhom i Druhom, młodzieży i osobom wspierającym naszą działalność. Ten sezon pokazał, że strażackie serce naszej gminy bije mocno – i wspólnie potrafimy zrobić naprawdę wiele.

Dominika W.

Lekarz weterynarii Henryk Gadula
Eskulap – kącik weterynaryjny

CZYM MOGĄ NAS ZARAZIĆ ZWIERZĘTA DOMOWE? (PSY, KOTY) CZĘŚĆ 2

Zoonozy są to choroby zakaźne lub pasożytnicze zwierząt, które przenoszone są przez bezpośredni kontakt człowieka ze zwierzęciem lub surowce pochodzenia zwierzęcego. Zarazki oraz pasożyty groźne dla człowieka mogą znajdować się w narządach wewnętrznych zwierząt, wydzielinach (mocz, kał, ślina), produktach pochodzenia roślinnego i zwierzęcego, glebie, gnojowicy, wodzie, powietrzu.

Dzisiaj zajmujemy się chorobami przenoszonymi na człowieka przez zwierzęta inwentarskie.

Wachlarz chorób przenoszonych przez zwierzęta gospodarskie jest bardzo duży. Wymienię najważniejsze z nich: wścieklizna, brucelloza, salmonelloza, gruźlica, listeroza, świerzb, tasiemczyca, bąblowica, włośnica, grzybice skóry, choroby pasożytnicze, np. toksokaroza.

Zakażenie ww. chorobami może odbywać się drogą pokarmową, oddechową, przez łożysko, za pomocą wektora (kleszcze, komary).

Pamiętasz o corocznym szczepieniu na wściekliznę?

Wścieklizna to śmiertelne zagrożenie zarówno dla ludzi, jak i zwierząt. To jedna z najgroźniejszych chorób wirusowych – po wystąpieniu objawów niemal zawsze kończy się śmiercią.

Bądź odpowiedzialny – zaszczep swojego psa!
To mały krok, który może uratować życie.

O obowiązku szczepienia psów przeciwko wściekliznie stanowi art. 56 ust. 1, 2 ustawy z 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1421).

1. Psy powyżej 3. miesiąca życia na obszarze całego kraju oraz lisy wolno żyjące na obszarach określonych przez ministra właściwego do spraw rolnictwa podlegają obowiązkowemu ochronnemu szczepieniu przeciwko wściekliznie.
2. Posiadacze psów są obowiązani zaszczepić psy przeciwko wściekliznie w terminie 30 dni od dnia ukończenia przez psa 3. miesiąca życia, a następnie nie rzadziej niż co 12 miesięcy od dnia ostatniego szczepienia.

Objawy są na ogół mało specyficzne i trudne do jednoznacznej diagnozy:

- objawy ogólne: gorączka, zmęczenie, powiększone węzły chłonne,
- objawy ze strony układu nerwowego: drgawki, zaburzenia świadomości, zapalenie mózgu),
- objawy ze strony układu oddechowego: (kaszel, duszność, zapalenie płuc),
- objawy skórne (wysypka, świąd, owrzodzenia)

Krótki przegląd chorób (wybiórczych):

1. Bruceloza

Schorzenie bakteryjne, zakażenie przez wydaliny i wydzieliny (mocz, kał, mleko, błony płodowe, martwe płody). Wrażliwe zwierzęta to bydło, owce, kozy, świnia, koń oraz człowiek.

Objawami w postaci ostrej są: gorączka, osłabienie, ból głowy, bóle mięśni, stawów, a nawet zapalenie mózgu, opon mózgowych, wsierdzia. W postaci podostrej przewlekłej występują nie wszystkie objawy i są słabiej wyrażone.

2. Borelioza

Wywołana przez krętki, które są przenoszone przez kleszcze. Wrażliwe zwierzęta: dzikie konie, krowy, psy, koty oraz człowiek.

U człowieka po zakażeniu w ciągu 8-80 dni pojawia się zmiana pierwotna w miejscu wkłucia kleszcza.

W przebiegu choroby są 3 okresy:

- pierwszy – grudka lub plamka rozszerza się obwodowo, trwa to wiele tygodni

- drugi – trwający kilka – kilkanaście tygodni prowadzi do pojawienia się objawów nerwowych (zapalenie mózgu i opon mózgowych), objawów ze strony układu krążenia oraz bóli stawowych
- trzeci – trwający kilka miesięcy a nawet lat objawia się zapaleniem stawów (najczęściej kolanowych, objawami nerwowymi z ograniczonymi zaburzeniami psychicznymi).

3. Różycy

Schorzenie wywołane przez włoskowca różycy, występuje u świń, a zakażenie następuje przez uszkodzoną skórę lecz również przez ukłucia owadów. Objawy: sinawe

zaczernienie skóry w miejscu wnikięcia zarazka, ból, obrzęk, świąd, pieczenie. Pojawia się obrzęk węzłów chłonnych, bóle stawów. W ciężkich przypadkach może dojść do sepsy.

4. Salmonellozy

Wywołane przez bakterie. Źródłem zakażenia są zwierzęta: dzikie i domowe oraz ludzie. Zakazić się można od nosicieli przez przewód pokarmowy (woda, mleko), kał zwierząt chorych, pastwisko. Objawami choroby jest wysoka gorączka (40 stopni Celsjusza), bóle brzucha, wymioty, biegunka, bóle głowy. Groźna dla dzieci i ludzi starszych u których może wywołać zapalenie opon mózgowo – rdzeniowych, płuc, wsierdzia i nerek.

5. Włośnica

Schorzenie parazytologiczne wywołane przez włośnicę. Źródłem zakażenia jest spożycie niebadanego mięsa od dzików lub świń. Objawy pojawiają się od 1-45 dnia od spożycia. Charakterystyczny jest obrzęk powiek, bóle mięśniowe, gorączka, zawroty głowy, eozynofilia, ból brzucha, wymioty.

W diagnozowaniu chorób odzwierzęcych wykorzystuje się:

- wywiad
- badanie krwi (toksoplazmoza, bruceloza, robaczyce, leptospiroza, wścieklizna)
- posiew moczu i innych płynów ustrojowych

Współczesna medycyna ma szeroki wachlarz antybiotyków i środków leczniczych pozwalających wyleczyć lub zahamować przebieg choroby.

Pamiętajmy, że lepiej jest zapobiegać niż leczyć!

Dlatego:

1. utrzymujemy czystość pomieszczeń (dezynfekcja)
2. myjemy ręce
3. stosujemy szeroko pojętą profilaktykę, szczepienie i odrobaczanie zwierząt

Na całym świecie jest ponad 200 zoonoz. Zwierzęta dzikie są rezerwuarem i wektorem drobnoustrojów groźnych dla zwierząt i ludzi. Około 77% chorób zakaźnych pochodzi od zwierząt. Ciągłe spotykamy nowe choroby odzwierzęce np. SARS, grypa ptasia, gorączka krwotoczna. Dbając o zdrowie i dobrostan zwierząt gospodarskich dbamy o własne zdrowie.

KĄCIK PRZYRODNICZY

JESIEŃ – CZAS MAGII, CISZY I... GRZYBÓW

Jesień to wyjątkowa pora roku – przejściowy czas między letnim rozleniwieniem a zimową ciszą. Natura powoli przygotowuje się do snu: liście drzew przebarwiają się w złociste, pomarańczowe i czerwone szaty, a w powietrzu czuć już chłodny powiew zbliżającej się zimy.

To również idealna pora na grzybobranie – dla wielu największa przyjemność i okazja do aktywnego wypoczynku na świeżym powietrzu. Wędrowanie po lesie, z koszykiem w dłoni i uważnym wzrokiem wpatrzonym w ściółkę, to niemal narodowy sport Polaków.

Pamiętajmy jednak, że las to dom roślin i zwierząt. Wchodząc do niego, bądźmy gośćmi: zachowujmy ciszę, spokój i porządek. Nie zostawiamy po sobie śmieci. Dbajmy o przyrodę tak, jakby to był nasz własny ogród.

Zachowajmy też ostrożność – nie wszystkie grzyby są bezpieczne. Wśród nich kryją się również gatunki śmiertelnie trujące. Dlatego wiedza o grzybach to podstawa. Jeśli nie jesteś pewien, lepiej zostaw okaz w lesie, niż ryzykować zdrowiem.

Warto jednak wiedzieć, że grzyby to nie tylko smak i tradycja – mają też walory zdrowotne. Wspierają odporność, obniżają poziom cholesterolu i pomagają w utrzymaniu szczu-

plej sylwetki. Lubimy je suszyć, marynować, dusić, a pierogi z grzybami to przecież obowiązkowe danie na wigilijnym stole.

Zatem... do zobaczenia w lesie! Pozdrawiam wszystkich zbieraczy i miłośników grzybów – bo przecież grzybobranie to nasz największy, cichy „sport narodowy”.

R.J.

WRZOSY NA JESIEŃ: OZDOBA OGRODU I TALIZMAN SZCZĘŚCIA

Jesień to czas, gdy natura nabiera nowych barw, a wrzosy, z kwiatami w odcieniach różu, fioleto i bieli, stanowią prawdziwą ozdobę ogrodów. Oprócz walorów estetycznych, wrzos ma także bogatą symbolikę, będąc talizmanem szczęścia i ochrony w wielu kulturach. Najczęściej spotykanym w polskich ogrodach jest wrzos zwyczajny, który kwitnie późnym latem i jesienią, oraz wrzosiec, preferujący cieplejsze stanowiska i mający większe kwiaty. Aby wrzosy mogły cieszyć oko przez całą jesień, warto pamiętać o kilku podstawowych zasadach. Przede wszystkim, wrzosy najlepiej rosną na słonecznych stanowiskach w glebie o kwaśnym odczynie. Idealne będą gleby torfowe lub lekko piaskowe, które dobrze przepuszczają wodę. Należy unikać miejsc, gdzie gromadzi się wilgoć, ponieważ wrzosy nie lubią nadmiaru wody. Regularne podlewanie jest ważne, ale należy zachować umiar, by nie doprowadzić do przelania roślin. Warto także pamiętać, by regularnie przycinać przekwitłe kwiatostany, co pomoże roślinie zachować zdrowie i estetykę. Wrzosy doskonale komponują się z innymi roślinami o podobnych wymaganiach, takimi jak wrzośce czy ozdobne trawy, tworząc piękne kompozycje. Wrzosy to rośliny, które nie tylko upiększają ogród, ale również wprowadzają do niego niepowtarzalny klimat jesieni. Z odpowiednią pielęgnacją będą cieszyć oko przez wiele sezonów.

Małgorzata Koperska

ZNALAZŁEM PTAKA – CO ROBIĆ? (CZ. I)

To jest pytanie często zadawane przyrodnikom przez ludzi, którzy zobaczywszy samotnie siedzącego ptaszka zabierają go ze sobą, sądząc, że potrzebuje ludzkiej pomocy. W większości przypadków tak jednak nie jest. Najczęściej znajdowane są wiosną i latem ptaki młode, które dopiero co opuściły gniazdo i słabo, lub prawie wcale nie latają.

Co zrobić, gdy znajdziesz młodego ptaka (podlota)?

1. Sprawdź, czy to rzeczywiście pisklę potrzebujące pomocy:

- Podloty wyglądają na młode ptaki, które dopiero co opuściły gniazdo, mają krótkie pióra ogona i często żółtawe zajady u nasady dzioba.
- Młode ptaki często siedzą samotnie, rozproszone, bo tak jest dla nich bezpieczniej.

2. Obserwuj ptaka z daleka:

- Rodzice prawdopodobnie są w pobliżu i karmią młode, nawet jeśli tego nie widzisz od razu.
- Jeśli masz cierpliwość, możesz zobaczyć, jak rodzice przylatują z pokarmem.

3. Nie zabieraj ptaka do domu:

- Podloty nie potrzebują pomocy człowieka, a zabierając je, ryzykujemy, że nie nauczą się prawidłowego życia w naturze.
- Jeśli ptak został zabrany przez przypadek, jak najszybciej odnieś go na miejsce znalezienia.

4. Jeśli ptak jest w niebezpiecznym miejscu (np. blisko drogi):

- Przenieś go delikatnie do bezpieczniejszego miejsca, np. w głąb trawnika, do krzewu lub na gałąź drzewa.
- Rodzice odnajdą go i będą dalej się nim opiekować.

5. Jeżeli znajdziesz nieopierzone pisklę, które prawdopodobnie wypadło z gniazda:

- Spróbuj znaleźć gniazdo i umieść pisklę z powrotem, jeśli to możliwe.
- Dorosłe ptaki nie odrzucą pisklęcia, nawet jeśli było dotykane przez człowieka.
- Obserwuj, czy ptaki kontynuują karmienie.

Dlaczego warto zostawić podlota w spokoju?

- Ptaki uczą się od rodziców, jak zdobywać pokarm i unikać zagrożeń.
- Człowiek nie jest w stanie zastąpić naturalnej opieki.
- Zabieranie ptaka z naturalnego środowiska często kończy się jego śmiercią.

Właśnie dlatego idąc przez park czy ogród możemy zobaczyć pojedynczego ptaszka sprawiającego wrażenie sieroty. Tymczasem czeka on na pojawienie się rodziców, by zacząć nawoływać i prosić o pokarm. Jeśli tylko starczy nam cierpliwości i poobserwujemy z daleka przez chwilę, zobaczymy, że ptasi rodzice nie zapominają o swoich dzieciach i przylatują do każdego z osobna z dziobami pełnymi pokarmu, karmią je, a jednocześnie pokazują, jak zdobywać pokarm, ostrzegają przed niebezpieczeństwem, wskazując zarazem, co jest groźne. Tego człowiek nie jest w stanie nauczyć ptaka zabranego z jego środowiska naturalnego. Toteż, jeśli spotkamy takiego podlota, zostawmy go w spokoju, nie zabieramy ze sobą, on nie potrzebuje naszej pomocy. Jeśli jednak już zabraliśmy z niewiedzy i troski napotkanego podlota do domu – odnieśmy go jak najszybciej w to miejsce, gdzie został znaleziony. Rodzice na pewno go zaakceptują – ptaki nie mają takiego węchu, który pozwalałby im wykryć zapach ludzkiej ręki. Podobnie, jeśli pies przyniesie nam złapanego ptaka, obejrzymy go dokładnie i jeśli tylko nie ma zranień skrzydeł i nóg zanieśmy ptaka jak najszybciej (do godziny) w miejsce gdzie przypuszczalnie został złapany i pozostawmy go na ziemi pod osłoną krzewu lub innych zaroi. Ptaki wielu gatunków, np. kosy, kwiczoły, kawki, sroki, wrony, pustułki, sowy, opuszczają gniazda zanim są zdolne do pełnosprawnego lotu. To jest naturalny cykl ich dojrzwania. Są to tak zwane podloty – ich lotki i sterówki nie są jeszcze dostatecznie wyrośnięte, ale ptaki są już zdolne do życia poza gniazdem. Nie zostają jednak pozostawione same sobie, ich rodzice nadal się nimi opiekują, przynosząc im pokarm. Podloty najczęściej chowają się w trawie, w zaroiach, czasem siedzą na gałęziach drzewa, ale nie grupką jak w gnieździe, lecz pojedynczo, w rozproszeniu, każdy z rodzeństwa w innym miejscu. Jest to korzystne dla ich przetrwania. Jeśli nawet dostrzegłby je jakiś drapieżnik, istnieje duże prawdopodobieństwo, że jego łupem nie padną wszystkie młode, jak mogłoby to mieć miejsce, gdyby były razem w gnieździe.

Aldona Więcek

Członek Małopolskiego Towarzystwa Ornitologicznego

ZAPROSZENIE DO KLUBU SENIORA „POD ANIOŁAMI” W RYMANIU

Drodzy Seniorzy!

Po wakacyjnej przerwie z radością wracamy do działalności Klubu Seniora „Pod Aniołami” – pełni energii i pomysłów na kolejny, wyjątkowy rok, pełen atrakcji.

Poprzedni sezon zakończyliśmy wspólnym spotkaniem na świeżym powietrzu – przy grillu, w serdecznej i radosnej atmosferze. Świątowaliśmy także urodziny naszych członków: Jana, Danusi i Wandy, którym z serca zaśpiewaliśmy gromkie „Sto lat”.

Teraz zapraszamy Was do ponownego dołączenia – lub dołączenia po raz pierwszy – do naszej klubowej wspólnoty! W Klubie znajdziecie bratnie dusze, życzliwość, wsparcie i prawdziwą przyjaźń. To miejsce, gdzie każdy senior jest mile widziany.

W planach mamy wiele ciekawych wydarzeń – spaceru i wycieczki, spotkania z artystami i inspirującymi ludźmi, warsztaty tematyczne pełne atrakcji i kreatywności.

Seniorze, nie siedź sam w domu – przyjdź do nas i spędź czas w gronie życzliwych osób!

Zajęcia odbywają się w każdy wtorek od godz. 14:00 w budynku przy stadionie sportowym w Rymaniu.

Serdecznie zapraszamy!

Klub Seniora „Pod Aniołami” w Rymaniu

Aldona Więcek

WYCIECZKA KLUBU SENIORA „POD ANIOŁAMI” DO TARNOWA I OKOLIC

Członkowie Klubu Seniora „Pod Aniołami” z Rymania wyruszyli tym razem na wycieczkę do Tarnowa i jego malowniczych okolic. Podróż okazała się niezwykle ciekawym i pełnym wrażeń doświadczeniem.

Pierwszym przystankiem na trasie był średniowieczny zamek w Dębnie. Jego historia i architektura zrobiły na nas

duże wrażenie. Następnie udaliśmy się już bezpośrednio do Tarnowa, gdzie rozpoczęliśmy dalsze zwiedzanie.

Drugi dzień wycieczki rozpoczęliśmy od spaceru po pięknym parku i tarnowskiej starówce. Nasza przewodniczka w bardzo interesujący i szczegółowy sposób przybliżyła nam historię miasta oraz jego najcenniejsze zabytki. Duże wrażenie

zrobiła na nas katedra – szczególnie jej wnętrze. Nie zabrakło też spaceru po rynku, oglądania zabytkowych kamieniczek oraz przykładów gotyckiej i renesansowej architektury.

W dawnym ratuszu odwiedziliśmy pięknie urządzone muzeum. Chętni mieli okazję wejść na wieżę widokową i podziwiać panoramę miasta. Po krótkiej przerwie udaliśmy się do jednego z najstarszych drewnianych kościołów oraz na zabytkowy cmentarz. W drodze powrotnej do miejsca zakwaterowania zobaczyliśmy ruiny dawnej synagogi z 1661 roku, która została spalona podczas II wojny światowej.

Kolejnego dnia odwiedziliśmy Tuchów, gdzie w Bazylice Nawiedzenia Najświętszej Maryi Panny i św. Stanisława Biskupa i Męczennika uczestniczyliśmy we mszy świętej. Następnie udaliśmy się do Lusławic, do Europejskiego Centrum Muzyki Krzysztofa Pendereckiego. Ta narodowa instytucja kultury, posiadająca jedną z największych sal koncertowych w Polsce, zrobiła na nas ogromne wrażenie.

Odwiedziliśmy także dwór w Kąsnej Dolnej, w którym przez kilka lat mieszkał Ignacy Jan Paderewski. Obecnie mieści się tam muzeum poświęcone temu wybitnemu kompozytorowi i politykowi.

Na trasie naszej wycieczki nie zabrakło słynnej wioski Zalipie. To wyjątkowe miejsce, znane z ponad stuletniej tradycji malowania domów i budynków w kolorowe, kwiatowe wzory, zachwycało wszystkich swoją unikalnością i barwami.

Następnie ponownie zawitaliśmy do Tarnowa, aby jeszcze raz przespacerować się jego urokliwymi uliczkami i odpocząć na rynku. W dalszej części dnia odwiedziliśmy Winnicę Dąbrówka, a po drodze zatrzymaliśmy się przy wieży widokowej w Dąbrówce Szczepanowskiej. Wieża położona jest na wzgórzu „Golgota” (395 m n.p.m.), z którego rozpościera się piękny widok na region tarnowski. Część naszych seniorów odważnie wspięła się na samą górę!

Na zakończenie naszej wycieczki zwiedziliśmy centrum Krakowa. Spacer do Rynku Głównego i dwie godziny czasu wolnego pozwoliły każdemu na indywidualne odkrywanie uroku miasta –

odwiedziliśmy Katedrę Mariacką, Sukiennice oraz inne zabytki. Nie zabrakło czasu na pamiątkowe zdjęcia, odpoczynek i zakup słynnych krakowskich obwarzanków.

Nasza podróż do Tarnowa i Krakowa przebiegła w niezwykle przyjemnej atmosferze. Zwiedzanie tych pięknych miast dostarczyło nam wielu niezapomnianych wrażeń oraz cennych doświadczeń. Nie zabrakło również walorów edukacyjnych – poznaliśmy ciekawe fakty historyczne, kulturowe i architektoniczne. Wspomnienia pozostaną z nami na długo.

Było miło, wesoło i bardzo inspirująco – z pewnością wspomnienia z tej wycieczki pozostaną z nami na długo!

Aldona Więcek

POŻEGNANIE LATA 2025

**06
wrzesień**

**Start:
godz. 14:00**

**Miejsce:
Stadion Sportowy
w Rymaniu**

- dmuchane zjeżdżalnie
- animacje dla dzieci
- malowanie twarzy, warkoczyki, tatuaże
- wata cukrowa, popcorn oraz wiele innych niespodzianek

Godz. 16:00 występ Zespołu "BIADULE"

**Godz. 18:30 – KONCERT MUZYCZNY
ZESPOŁU "SPECYFICZNI"**

Godz. 20:00 Zabawa taneczna

**Podczas imprezy, z okazji Jubileuszu
75-lecia Pomorskiego Banku Spółdzielczego
w Świdwinie odbędą się rodzinne konkursy
sportowe. Sponsorem atrakcyjnych nagród
jest Pomorski Bank Spółdzielczy
w Świdwinie.**

**Zapisy do udziału w konkursach przyjmowane
są pod nr tel. 784-697-690 do 02.09.2025 r.**

Pomorski Bank Spółdzielczy
w Świdwinie
Spółdzielcza Grupa Bankowa

ZGŁOŚ ZNEĆCANIE SIĘ NAD ZWIERZĘTAMI!

**Jeśli widzisz zaniedbane zwierzę
w złych warunkach – zgłoś je do nas!**

**Anonimowo powiadom nas o sytuacji
wskazując zaniedbania oraz adres sprawcy.
Jeśli masz taką możliwość, dołącz zdjęcia lub film.**

**NIKOMU NIE UDOSTĘPNIMY
TWOICH DANYCH!**

(twój numer tel./e-mail posłużą WYŁĄCZNIE do kontaktu z nami).

Tel. 724 518 022
fundacjaogondogory@onet.pl
FB: Fundacja Ogon do Góry

PRECJOZA
WYDAWNICTWO

Wydawnictwo Precjoza, Al. Wolności 48/11, 42-202 Częstochowa

www.wydawnictwoprecjoza.pl